

I. Úvod. Disertační práce obsahuje čtyři samostatné studie věnované okruhu témat spojených s pohřbíváním v raném středověku. Ve středu zájmu práce stojí české raně středověké prostředí, ve všech studiích se však autor snažil začlenit český vývoj do středoevropského kontextu. Obsah jednotlivých kapitol je následující:

II. Změna pohřebního ritu jako archeologický a kulturně-antropologický problém. První část studie se soustřeďuje na zásadní změnu zacházení se zemřelými k níž v Čechách dochází v průběhu 9. století- kremace je střídána pohřbíváním nespálených těl. Na základě rozboru nejstarších kostrových hrobů dospívá autor k závěru, že k této změně dochází v českém prostředí poněkud později, než se dosud obecně soudilo a je tedy třeba přehodnotit i její historické souvislosti. Další části stati se snaží uchopit změnu pohřebního ritu jako kulturní jev provázející v řadě evropských oblastí počáteční kroky začleňování tradičních "gentilních" společností do struktur formující se středověké Evropy. Cílem srovnání několika lépe poznatelných regionů bylo v prvé řadě nastínění širě variability příčin a délky průběhu této změny.

III. Příspěvek k chronologii a výpovědním možnostem esovitých záušnic. Esovité záušnice jsou ve střední Evropě nejrozšířenějším typem ženského šperku. První část studie se soustřeďuje na typochronologické aspekty předmětu a aktualizaci jeho datovacích opor, následující úvahy směřují především k otázce, do jaké míry (či vůbec zda) reflektuje nerovnoměrná distribuce záušnic v hrobech sociální rozdíly v raně středověké společnosti.

IV. Počátky farní organizace ve střední Evropě ve výpovědi archeologie. Hlubší kontakt s křesťanstvím byl v českých zemích relativně dlouhou dobu vyhrazen pouze nevelké části společnosti, zatímco život většiny venkovských komunit se odehrával v tradičním mentálním rámci, který kronikář Kosmas nazval "polopohanstvím".